

Pispe Jukka Keskitalo saahâ paavi Franciscusân priivaat vuástávldimist Vatikaanist 17.1.2022

Pase Eeči. Mun kijtám oles syemmilii ekumeenlii delegaatio peeleeest mahđulâšvuodâst teivâđ Tii mii staatâ aalmuglii pase ulmuu Pase Henrik muštopeeivi ooleest.

Taan ive mii delegaatio sierânâsjiešvyehi lii sämmilii algâaalmug ovdâstus. Sämmiliih láá áinoo algâaalmug, mii áásá Euroop union kuávlust. Sämmilij päikkikuávlvli lii muu jieččân pispekode, mii kirho tavemus pispekode, kuávlust.

Sämmilii algâaalmug kohtâlem historjá váldukulttuurij tiädu vyelni ij lah mučis luhâmuš. Viggâmuš suddâluttid sämiaalmug uassin váldukulttuur já kielâ lii kuáđđám haavijd já traumaid, moh ulätteh suhâpoolvâi paijeel. Suddâlutttemviggâmuššáid láá historjá ääigi lamaš sujâliih meid ristâliih kirhoh. Taan teema ooleest lii merhâšittee, ete leppeđ Amazon kuávlulii synodi maņa almostittem apostollii avžuuttemreeivâst Querida Amazonia (Querida Amazonia: Post-synodal apostolic exhortation, 2020) muštâlâm, ete Tist láá nelji niävdu Amazon algâaalmugij uásild: Vuossâmužžân niävdu tast, ete algâaalmugij taistâlem sii vuoigâdvuodâi peeleeest kulâččii. Nubben niävdu tast, ete algâaalmugij kulttuurlii rigesvuodâ puávtáččii suojlâid. Kuálmádin niävdu tast, ete Amazon kuávlvli eromâš stuorrâ luánduriggoduvâid puávtáččii siäiluttid, já niäljâdin niävdu tast, ete ristâliih siärvâduvah áppádiččii adelid kiirkon uđđâlágán muáđuid, main liččii Amazon jiešvuodâh.

Sämieennâm kuávlvli pispén mun tähidâm Tijjân, pase eeči, ete taah niävduseh láá meid muu niävduseh sämmilii algâaalmug uásild. Tondiet mun anam tuodâi tehálâžžân, ete mii enâmist lii vuálgám jotón sämmilij tuotâvuotâ- já sovdâttâmproosees, mon ulmen lii tuodâlávtt kuldâlid algâaalmug muštâlusâid já uuccâđ tuotâvuotâ já soovâd moonnâmääigi rašes aášijn. Kirhoost šadda eppidhännáá leđe taan prosesist jieijâs uási.

Motomin kulâ eđâlduv, ete nube peeleeest tâi moonnâmääigi aášijn ij pyevti pivedeđ addâgâs. Muu uáinu miel tággáár uáinu tuávâást lii postmoodeern idea ovtâskâs ulmuu radikaal autonomiast, mii puáhtá, jis lii viljâlum putesin, jođettiđ robdâmuu individualismân já aatoomlii olmoošibárdâsân. Jurdâččeh, ete ij pyevti leđe ovdâsvástádâsâst, jis ij lah puáhtám jieš vaiguttiđ. Mun jiem lah siämmáá uáivilist tai jurduiguin.

Talle ko staatâ, kirkko tâi miinii eres peelijd meerrid tiäđulii proosees peht pivedeđ addâgâs, te koččâmušâst lii pestee eetaap muštoj pyeredem (healing of memories) já soovâd toohâm prosesist. Addâgâs pivedem kal váátá sehe siärvuslii ráhtâdâttâm já čonâdâttâm jotkâprosesân. Ij pyevti ige kannatkin pivedeđ addâgâs ovdilgo láá savâstállâm rašes aášijd čoodâ reheliel mielâiguin, já šoddâdâm ohtsâš ibárdâs tast, ete mii lii tábâhtum.

Mii koččâmuš ristâlâžžân já kirkkon kulloo, ete maid mij jurdâččep tain rašes haavijn, moh láá šoddâm kirho tooimâ puáđusin ovdebij suhâpoolvâi ääigi? Tehálâš lii ávusvuotâ vuárusavâstâlmân já naavcah kuldâlid. Tehálâš lii vyeligâsvuotâ já katâmâš. Taat puoh puáhtá jođettiđ, jis Immeel addel toos jieijâs áármu já vyeimi, meid siärvuslii addâgâspivedemân.

Te mun jurdám, ete Suomâst joođoost orroo proosees čuávumuššân mij puáttip vala meid taggaar puudân, kuás oles Suomâ evangellâš-luterilâš kirkko, já eres-uv kirhoh kalgeh pivedeđ addâgâs sâmmilijn. Evangelium ilosaavâ pyehtim puoh ulmui juksâmnáál ij tiäđust-uv taarbâš pivedeđ addâgâs. Katâmâš já máhđulâš addâgâspivdem kyeskih moonnâmääigi puástulattiimân já ráhtuláid suddoid, moh ain vaigutteh ulmui elimist.

Mun tiäđám, ete Tijjân láá kiässám ovdâmerkkân Kanada algâalmugij ovdâsteijeeh siämmáálágánij, mutâ vala viärráb historjá puástulattimij keežild, moid meid kirho ovdâsteijeeh láá kuáskuliih. Mij lep tai koččâmušâi piällást ristâlâžžân já kirkkon oovtâst Immeel muáđui oovdâst.

Pase Eeči, mun lam halijdâm pyehtid oovdân taid rašes ohtsijd koččâmušâid. Siämmást mun ilodâm čuuvtij tain positiivlijn laavhijn, moh láá tábáhtum muu jieččân kirho já sâmmilij algâalmug kooskâst. Mun ilodâm ovdâmerkkân mii fijnâ, sâmiaalmugân kullee paapâin já ellee sâmikielâlii immeelpalvâluselimist mii kirhoost.

Mun halijdâm keigid Tijjân mušton taan teivâmist juhleriänttus uđđâ tavesâmikielâlii ráámmátjurgâlusâst.

Liävus tot merkkân tast, ete mii ohtsâš niävduš; niävduš tast, ete kirkko finniiččij ain eenâb algâalmug muáđuid, amazonlij já sâmmilij, lii olášuumin.

Hiärrá liävus Tiiguin.